

ΕΡΕΥΝΑ

«ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΦΟΡΤΟΕΚΦΟΡΤΩΣΗΣ ΣΤΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ»

Ιανουάριος 2024

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από την Palmos Analysis για λογαριασμό του Εμπορικού & Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης, μεταξύ 17 και 31 Ιανουαρίου 2024, με τηλεφωνικές συνεντεύξεις (σύστημα CATI, Computer Assisted Telephone Interviewing) σε 1.074 επιχειρήσεις λιανικού και χονδρικού εμπορίου, επιχειρήσεις του τομέα εστίασης, βιοτεχνικές/μεταποιητικές μονάδες, ξενοδοχειακές μονάδες κτλ με εγκαταστάσεις εντός του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης.

ΒΑΣΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Εμβαδόν εγκαταστάσεων επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένων των βοηθητικών χώρων)

Περίπου 1 στις 3 έχουν συνολικό εμβαδόν μέχρι 100 τ.μ., το 26% από 101 μέχρι 250 τ.μ. και το 28% άνω των 250 τ.μ. Οι επιχειρήσεις με το μικρότερο εμβαδόν εντοπίζονται κυρίως στην 1^η Δημοτική Κοινότητα του Δήμου Θεσσαλονίκης (μέχρι 100 τ.μ. το 48% του συνόλου στην περιοχή αυτή), ενώ οι επιχειρήσεις με το μεγαλύτερο εμβαδόν (άνω των 250 τ.μ.) καταγράφονται κυρίως στην 2^η Δημοτική Κοινότητα του Δήμου Θεσσαλονίκης (42%), στο Δήμο Παύλου Μελά (42%), στο Δήμο Κορδελιού – Ευόσμου (43%) και στο Δήμο Ωραιοκάστρου (67%). Περαιτέρω, τα μεγαλύτερα ποσοστά επιχειρήσεων με εμβαδόν μέχρι 100 τ.μ. καταγράφονται στους κλάδους της εστίασης/καφέ/μπαρ (47%), στον κλάδο του λιανικού εμπορίου τροφίμων/ποτών (εκτός super markets) με 68%, ενώ τα μεγαλύτερα ποσοστά επιχειρήσεων με εμβαδόν εγκαταστάσεων άνω των 250 τ.μ. καταγράφονται στους κλάδους του χονδρικού εμπορίου (40%), στα ξενοδοχεία/καταλύματα (53%) και στα super markets (81%).

Συχνότητα φορτοεκφορτώσεων

Το 58% των ερωτηθέντων δηλώνουν ότι πραγματοποιούνται σε καθημερινή βάση φορτοεκφορτώσεις προϊόντων στην επιχείρησή τους. Το ποσοστό αυτό είναι υψηλότερο στους κλάδους της εστίασης/καφέ/μπαρ (66%), στον κλάδο των τροφίμων-ποτών (εκτός super markets) με 84% και στα super markets (97%). Το 26% αναφέρουν ότι φορτοεκφορτώσεις πραγματοποιούνται 2-3 φορές την εβδομάδα (72% στα πρατήρια καυσίμων και 51% στο λιανικό εμπόριο επίπλων/φωτιστικών/οικιακού εξοπλισμού), το 7% μία φορά την εβδομάδα (14% στον κλάδο λιανικού εμπορίου ενδύμων – υποδημάτων και 15% στον κλάδο βιβλιοπωλείων/χαρτικών), ενώ το 8% αναφέρουν ότι οι φορτοεκφορτώσεις στην επιχείρησή τους πραγματοποιούνται με συχνότητα 2

– 3 φορές τον μήνα (37% στον κλάδο ενδυμάτων – υποδημάτων και 12% στις υπόλοιπες επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου).

Οι μεγαλύτερες σε εμβαδόν επιχειρήσεις (άνω των 250 τ.μ.) καταγράφουν σαφώς υψηλότερο ποσοστό καθημερινών φορτοεκφορτώσεων (69%) σε σχέση με τις επιχειρήσεις μικρού εμβαδού (μέχρι 100 τ.μ., 49%). Παράλληλα, το ποσοστό των καθημερινών φορτοεκφορτώσεων είναι σαφώς χαμηλότερο σε πολύ μικρές επιχειρήσεις (44% σε όσες απασχολούν μέχρι 5 εργαζόμενους και 39% σε όσες έχουν τζίρο μέχρι 100.000 €).

Σε όσες επιχειρήσεις έχουν καθημερινές φορτοεκφορτώσεις εμπορευμάτων, ο μέσος όρος των ημερήσιων φορτοεκφορτώσεων είναι τέσσερις (4), αριθμός που πέφτει στο 1 σε πρατήρια καυσίμων και στο 2 στον κλάδο του λιανικού εμπορίου ενδυμάτων-υποδημάτων, ενώ ανεβαίνει στο 8 στα super markets, στο 5 στο λιανικό εμπόριο τροφίμων – ποτών (εκτός super markets) και στις βιοτεχνικές/μεταποιητικές μονάδες.

Εκτίμηση ημερήσιου αριθμού φορτοεκφορτώσεων

Ο συνολικός πληθυσμός των επιχειρήσεων της έρευνας, όπως προέκυψε από δευτερογενή έρευνα στα στοιχεία Μητρώων των Επιμελητηρίων της Θεσσαλονίκης (ΕΒΕΘ και ΕΕΘ) είναι περίπου 5.500. Σε αυτές περιλαμβάνονται όσες έχουν έδρα ή υποκατάστημα στους Δήμους του ΠΣΘ που περιελήφθησαν στην γεωγραφική περιοχή ενδιαφέροντος της έρευνας (ήτοι οι Δήμοι Θεσσαλονίκης, Κορδελιού – Ευόσμου, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Νεάπολης – Συκεών, Παύλου Μελά, Καλαμαριάς, Πυλαίας – Χορτιάτη (εκτός της Δ.Ε. Χορτιάτη) και Ωραιοκάστρου (στην Δ.Ε. Ωραιοκάστρου)).

Η κατανομή των επιχειρήσεων ανά Δήμο δίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Δήμος Θεσσαλονίκης	66%
Δήμος Καλαμαριάς	6%
Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη	6%
Δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης	4%
Δήμος Νεάπολης – Συκεών	2%
Δήμος Παύλου Μελά	5%
Δήμος Κορδελιού – Ευόσμου	6%
Δήμος Ωραιοκάστρου	4%

Η κατανομή των επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας στην περιοχή ενδιαφέροντος δίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Λιανικό: Τρόφιμα-ποτά (μίνι μάρκετ, μανάβικα, κρεοπωλεία, ιχθυοπωλεία κτλ)	3%
Λιανικό: Super Markets	3%
Λιανικό: Πρατήρια καυσίμων	1%
Λιανικό: Ενδύματα – Υποδήματα	6%

Λιανικό: Ηλεκτρικές / Ηλεκτρονικές Συσκευές / Πληροφορική / Τηλεφωνία	4%
Λιανικό: Έπιπλα, φωτιστικά, οικιακός εξοπλισμός	4%
Λιανικό: Βιβλιοπωλεία / Χαρτικά / Παιχνίδια / Είδη δώρων	4%
Λιανικό: Άλλο	16%
Χονδρικό εμπόριο	37%
Βιοτεχνική / Μεταποιητική μονάδα	1%
Εστίαση / Καφέ / Μπαρ / Κέντρο διασκέδασης	19%
Ξενοδοχειακή μονάδα	2%

Επιπλέον, το 27% των επιχειρήσεων του δείγματος είναι υποκαταστήματα επιχειρήσεων με περισσότερα από ένα υποκαταστήματα εντός του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης. Με βάση τα παραπάνω, συνυπολογίζοντας επιχειρήσεις που δεν περιλαμβάνονται στα μητρώα του ΕΒΕΘ και του ΕΕΘ στην περιοχή ενδιαφέροντος (όπως π.χ. επιχειρήσεις που ανήκουν στο ΒΕΘ) και τον αριθμό των υποκαταστημάτων πολλών επιχειρήσεων, ο συνολικός αριθμός των επιχειρήσεων στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (μαζί με τα υποκαταστήματά τους) στους κλάδους ενδιαφέροντος εκτιμάται σε **8.000**.

Με βάση την προσέγγιση αυτή και τις δηλωθείσες συχνότητες φορτοεκφορτώσεων στην έρευνα, εκτιμάται ότι ο συνολικός αριθμός φορτοεκφορτώσεων στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης φθάνει τις **20.000** ημερησίως.

Ο μέσος χρόνος ανά φορτοεκφόρτωση εκτιμάται σε **12 λεπτά της ώρας** (κατά μέσο όρο από 7 έως και 16 λεπτά). Περαιτέρω, το **75% των φορτοεκφορτώσεων πραγματοποιείται μεταξύ 7.30 το πρωί και 3 το μεσημέρι**, με τις μισές από αυτές (37%) να πραγματοποιούνται μεταξύ 9.30 π.μ. και 12 μ.μ., το 15% από 7.30 μέχρι 9.30 το πρωί και το 23% μεταξύ 12 και 3 μ.μ. Εφόσον, μάλιστα συνυπολογιστεί και το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι δεν υπάρχει συγκεκριμένο μοτίβο φορτοεκφορτώσεων στην επιχείρησή τους, **εκτιμάται ότι άνω του 85% των φορτοεκφορτώσεων στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης πραγματοποιούνται μέσα στο χρονικό διάστημα 07:30 πμ με 15:00 μμ.**

Χώροι Φορτοεκφόρτωσης

2 στις 3 επιχειρήσεις (63%) δεν διαθέτουν ή δεν έχουν πρόσβαση σε ειδικούς χώρους φορτοεκφόρτωσης, με βάση τις απαντήσεις στην έρευνα, ενώ ιδιωτικούς χώρους φορτοεκφόρτωσης διαθέτουν λιγότερες από 1 στις 4 (23%) και το 14% αναφέρουν ότι υπάρχει ειδικός χώρος φορτοεκφόρτωσης επί της οδού, στον οποίο έχουν πρόσβαση (με την μέση απόσταση από του δημόσιου χώρου φορτοεκφόρτωσης από την επιχείρηση να εκτιμάται σε λίγο πάνω από 10 μέτρα). Τα υψηλότερα ποσοστά επιχειρήσεων που δεν διαθέτουν ή δεν έχουν πρόσβαση σε ειδικό χώρο φορτοεκφόρτωσης εντοπίζονται στο κέντρο της Θεσσαλονίκης (71% στην 1^η Δ.Κ.), στην 4^η και την 5^η Δ.Κ. του Δήμου Θεσσαλονίκης (76% και 75% αντίστοιχα) και στο Δήμο Καλαμαριάς (78%). Παράλληλα, το μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων με πρόσβαση σε δημόσιο χώρο φορτοεκφόρτωσης εντοπίζεται στο κέντρο της Θεσσαλονίκης (27%), όπου όμως καταγράφεται και το χαμηλότερο – σχεδόν μηδενικό – ποσοστό επιχειρήσεων με ιδιωτικό χώρο φορτοεκφόρτωσης.

Καθορισμός συγκεκριμένων ωρών για τις φορτοεκφορτώσεις

Το 61% των επιχειρήσεων συμφωνεί με τον καθορισμό συγκεκριμένων ωρών για τις διαδικασίες φορτοεκφόρτωσης προϊόντων/πρώτων υλών στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης και το ποσοστό αυτό (περίπου 60%) εντοπίζεται σχεδόν οριζόντια σε όλες τις κατηγορίες επιχειρήσεων. Η συμφωνία όμως αυτή για τον καθορισμό συγκεκριμένων ωρών για τις φορτοεκφορτώσεις συνοδεύεται από προϋποθέσεις που θέτουν οι ίδιες οι επιχειρήσεις που συμφωνούν με το μέτρο, σχετικά με τις ζώνες ωρών φορτοεκφόρτωσης, την συμβατότητα των ωρών φορτοεκφόρτωσης με τις ώρες λειτουργίας των επιχειρήσεων κτλ.

Τέλος, η έλλειψη και ο ανεπαρκής αριθμός χώρων φορτοεκφόρτωσης, η παράνομη κατάληψη των υφιστάμενων χώρων από Ι.Χ. και το διπλοπαρκάρισμα αναφέρονται από μεγάλο αριθμό των συμμετεχόντων στην έρευνα ως οι βασικοί παράγοντες που δυσκολεύουν τις διαδικασίες φορτοεκφόρτωσης και διογκώνουν το πρόβλημα, ειδικά στο κέντρο της Θεσσαλονίκης.

Case study: Κέντρο Θεσσαλονίκης (1η Δημοτική Κοινότητα Δήμου Θεσσαλονίκης)

Το κέντρο της Θεσσαλονίκης (1^η Δημοτική Κοινότητα Δήμου Θεσσαλονίκης) συγκεντρώνει σχεδόν το 50% των επιχειρήσεων του δείγματος που βρίσκονται εντός του Δήμου Θεσσαλονίκης και, κατ' επέκταση, σχεδόν 1 στις 3 επιχειρήσεις του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης που αφορούν στο αντικείμενο της έρευνας.

Οι επιχειρήσεις στο κέντρο της Θεσσαλονίκης έχουν σε γενικές γραμμές μικρότερο συνολικό εμβαδόν σε σχέση με το σύνολο του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (48% μέχρι 100 τ.μ. έναντι 37% στο σύνολο του ΠΣΘ) και βρίσκονται σε αυξημένο ποσοστό σε κεντρικούς δρόμους χωρίς διέλευση αστικών λεωφορείων (24% έναντι 17% στο σύνολο του ΠΣΘ). Ωστόσο, συχνότητα των φορτοεκφορτώσεων σε αυτές είναι στο επίπεδο του μέσου όρου του ΠΣΘ, συνεπώς εκτιμάται ότι στις επιχειρήσεις του κέντρου της Θεσσαλονίκης εκτελείται πάνω από το 50% των φορτοεκφορτώσεων στο ΠΣΘ, ήτοι πάνω από 10.000 φορτοεκφορτώσεις ημερησίως. Η μέση διάρκεια των φορτοεκφορτώσεων στο κέντρο της Θεσσαλονίκης καταγράφεται αισθητά μικρότερη σε σχέση με το σύνολο του ΠΣΘ (περί τα 9 λεπτά ανά φορτοεκφόρτωση κατά μέσο όρο - μεταξύ 5 και 12 λεπτών, έναντι 12 λεπτών κατά μέσο όρο στο σύνολο του ΠΣΘ - μεταξύ 7 και 16 λεπτών). Παράλληλα, είναι σχεδόν μηδενικό το ποσοστό των επιχειρήσεων που διαθέτουν ιδιωτικό χώρο φορτοεκφορτώσεων (3% έναντι 23% στο σύνολο του ΠΣΘ), ενώ αυξημένο είναι το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν έχουν πρόσβαση σε κανένα ειδικό χώρο - ιδιωτικό ή δημόσιο - φορτοεκφόρτωσης (71% έναντι 63% στο σύνολο του ΠΣΘ) και το ποσοστό όσων έχουν πρόσβαση σε δημόσιο χώρο φορτοεκφόρτωσης (επί της οδού δηλαδή, 27% έναντι 14% στο σύνολο του ΠΣΘ). Ελαφρά αυξημένο εμφανίζεται το ποσοστό φορτοεκφορτώσεων - παράδοσης προϊόντων με χρήση δικύκλων στο κέντρο της Θεσσαλονίκης.